

Met grote passen door een grote stapel

Door Peter G.M. van der Heijden

Ik was er niet bij maar dankzij de verzameling oude AQUAForums, Aquacultuurnieuws en Aquacultuurs van Ep Eding ben ik in de luxe positie om over de eerste jaren te kunnen schrijven terwijl de eerste jaargangen van bovengenoemde bladen voor me op tafel uitgespreid liggen. Ter aanvulling van de herinneringen van de hoofdredacteurs van weleer hieronder wat de hoofdredacteur van nu opviel aan feitjes en mijlpalen.

In den beginne, rond 1985, was er het NGVA en er was de Vereniging Aquacultuur, en beide opereerden nogal onafhankelijk van elkaar. Ik was er niet bij, volgens ingewijden werd het besluit door het NGVA bestuur om een blad te gaan uitbrengen in een achterzaaltje in de buurt van het Centraal Station van Utrecht genomen. In 1986 was het zover: het NGVA bracht het eerste nummer van AQUAForum uit, en de Vereniging Aquacultuur bracht het eerste nummer uit van Aquacultuurnieuws. De eerste nummers van AQUAForum hadden een lichtblauwe, stijve omslag, ruw papier, veel tekst, tekeningen, grafieken en kaartjes maar geen foto's. In het eerste nummer valt te lezen dat het NGVA toen ongeveer 50 leden had. Aquacultuurnieuws, dat door de Vereniging Aquacultuur werd uitgebracht, had vanaf het eerste nummer een meer aantrekkelijk en gelikt uiterlijk. Gedrukt op glanzend papier, op de omslag een kleurenfoto, met advertenties en zwart-wit foto's die de artikelen en stukjes illustreerden. Het eerste nummer had direct al 48 bladzijden en een oplage van 2000 exemplaren! Daarbij vergeleken leek AQUAForum inderdaad meer op 'een stenciltje', om de woorden van

Johan Verreth nog maar eens te gebruiken (zie de bijdrage van JanWillem de Wilde in dit nummer).

Omslag van het eerste nummer van AQUA-Forum.

Jaargang 2, 3, 4

Zoals door Hans Vink elders in dit blad beschreven bundelden de schrijvers van het NGVA en die van de Vereniging AquaKultuur al in het tweede jaar na de geboorte van de tijdschriften hun krachten en gingen gezamenlijk hun stukjes in *Aquacultuurnieuws* plaatsen. *Aquacultuurnieuws* schommelde in dikte rond de 32 bladzijden, plus of min 4 of 8 bladzijden. In 1988 bracht het NGVA nog een allerlaatste nummer van AQUAForum uit dat geheel aan Aquacultuur & Ontwikkelingssamenwerking was geweid. Deze special bevatte de voordrachten van een themadag die op 9 mei 1987 was gehouden. In de eerste gezamenlijke nummers van *Aquacultuurnieuws* was het gedeelte van het NGVA aanvankelijk duidelijk

Omslag van het eerste nummer van Aquacultuurnieuws dat door de Vereniging Aquacultuur en het NGVA gezamenlijk werd gemaakt.

aangegeven, maar na het vierde nummer van jaargang 4 (september 1989) verdween die markering. Blijkbaar bleef men bij de drukkerij in Scheveningen wel eens met wat nummers zitten want de oplage was aan het eind van de 4de jaargang tot 1500 exemplaren teruggebracht.

Bitter

In 1989 begint Johan Verreth met een column die aanvankelijk nog geen naam had, maar die vanaf nr 3 'Wagenings Bitter' gaat heten. In maart 1989 maakt Johan voor het eerst gewag van de oprichting van Aquarius, de vereniging van visteeltstudenten van de Landbouw Hogeschool Wageningen. Johan voorziet in zijn column de ontwikkelingen en gebeurtenissen in de sector van commentaar, "door een persoonlijke bril (maar met een Wagenings randje eromheen) bekeken en in een luchtig sausje gepresenteerd". Eind 1995 stopte 'Wagenings Bitter' want de columnist kreeg het in zijn nieuwe rol als professor te druk.

Wanneer staat er weer een nieuwe columnist op, iemand die de aquacultuurontwikkelingen in binnen- en buitenland volgt en er met een knipoog in ieder nummer van dit blad een luchtig stukje over schrijft?

Meer foto's, meer kleur

In 1990, tijdens de 5de jaargang, verandert de voorkant van *Aquacultuurnieuws* (let op de nieuwe spelling van cultuur) en krijgt de omslag de donkerblauwe (soms bijna zwarte) achtergrond die het blad tot eind 2007 heeft gehad. Ook verdwijnt in 1990 het nieuws uit de titel en heet het blad voortaan AQUAcultuur. In 1991 gaat het blad van Uitgeverij Tom Borghouts over naar Visserijnieuws in Urk, de uitgeverij die het blad tot op de dag van vandaag heeft gedrukt. De oplage is met de loop der tijd wel fors afgenomen tot ca 500 exemplaren nu. Mede door het digitale tijdperk dat een

gelikte opmaak en een veelvuldig gebruik van foto's mogelijk maak is het blad er in de loop der jaren steeds professioneler uit gaan zien. Begin 2007, tijdens het tijdperk met Jos Scheerboom aan het roer, krijgt het blad standaard 4 middenpagina's in kleur. Begin 2008 wordt de donkerblauwe omslag vervangen door een frisser, kleuriger uiterlijk. Heel geleidelijk aan slagen we er ook in om bijdragen te krijgen uit een steeds bredere kring. Een nieuwe stap voorwaarts in de moderne tijd wordt midden 2010 gezet wanneer voor de leden de webstek <http://library.wur.nl/ojs/index.php/aqua/> wordt geopend. Daar kan men het overgrote deel van de artikelen terugvinden die vanaf 1986 in dit blad zijn verschenen.

Wat echter sinds midden jaren '80 nauwelijks veranderde zijn de grootte en inhoud: een tijdschriftje op A5-formaat, meestal met 32 á 40 bladzijden, door vrijwilligers gevuld met artikelen en nieuwtjes van het Genootschap, de Verenigingen en uit de sector, met reportages en meer of minder wetenschappelijke stukken over aquacultuur en aanpalende onderwerpen, zowel binnen- als buitenland bestrijkend. Van deze blaadjes zijn er sinds de start in 1986 ongeveer 150 verschenen (AQUAForum en Aquacultuurnieuws meegerekend).

Voorwaarden

Het zilveren jubileum en de stapel van 150 nummers van dit blad plus zijn voorgangers zijn bereikt dankzij

- een kern van redactieleden die zich inzetten voor het geregeld verschijnen van dit blad en geregeld een stuk schrijft en instuurt;
- het Genootschap, dat voldoende leden aan zich wist te binden om de uitgave financieel mogelijk te maken (de drukkerij is geen charitatieve instelling);
- wetenschappers en deskjockeys die vooral van achter het beeldscherm met

aquacultuur bezig zijn en die de moeie namen om op papier aan de geïnteresseerde leek uit te leggen wat ze aan het doen zijn en wat ze hebben gevonden;

- viskwekers die hun deur openzetten en een uurtje (of twee) voor een geïnteresseerde amateurjournalist gingen zitten om te vertellen over hun bedrijf, hun ervaringen, leermomenten en tips;
- studenten die over hun stage, excursie of onderzoek wilden schrijven, en
- enkele bedrijven of instellingen die bewust of minder bewust een steentje bijdragen in de vorm van wat tijd van hun medewerkers.

En de toekomst?

Maar haalt Aquacultuur ook haar gouden jubileum? Welke van bovenstaand rijtje met voorwaarden die aan de inhoud en het geregeld verschijnen van dit blad bijdragen is de zwakste schakel? Welke kan wegvallen zonder dat het bouwwerkje instort? Er was de laatste jaren een forse afname van het aantal viskwekerijen; te verwachten valt dat de krimp van de sector in Nederland ook zijn effect zal hebben op het aantal leden van het NGVA, en daarmee op de oplage van dit blad, op de hoeveelheid geld die het Genootschap beschikbaar heeft voor o.a. de productie van dit blad, op de grootte van de vijver waarin naar (redactie-)commissieleden gehengeld kan worden. Maar komt er ook voor de Nederlandse aquacultuursector na regen weer zonneschijn? Zal de afname van het aantal kwekerijen stoppen en omslaan in een toename? Zal er in 2035 nog een NGVA bestaan? Groter of kleiner dan nu het geval is? Het staren in de drab die onder in mijn koffiekopje achterbleef levert geen helder beeld van de toekomst op. Laten we ervan uitgaan dat de onheilvoorspellingen van de Maya's niet uitkomen en de wereld zoals we die kennen niet in 2012 of 2013 vergaat, dan denk ik dat in de toekomst een groter deel van ons voedsel uit zee zal

komen dan nu het geval is. En dan vooral op zee geteeld want de vangstdruk op de wilde visbestanden nog verder opvoeren is niet verstandig en zal op termijn ook niet meer vis opleveren. Maar zal die zee (ook) de Noordzee zijn, of vooral de Indische of Stille Oceaan? De ontwikkelingen in de samenleving, de techniek en vooral de ICT gaan steeds sneller, en we kunnen ons nu geen voorstelling maken of en hoe Nederland over 25 jaar aan aquacultuur doet, hoeveel mensen er dan in het vakgebied geïnteresseerd zijn, en hoe men dan kennis over aquacultuur deelt en verspreidt. Zijn boeken en tijdschriften van papier dan echt passé, alleen nog iets voor verzamelaars, en gaat alle verspreiding van informatie via oortelefoontjes en (draagbare) beeldschermen? Verstuurt de redactiecommissie U (of uw zoon of dochter) straks de artikelen toe (misschien wel wekelijks of dagelijks) via een beeldende variant van twitter die dan standaard in ieders broekzak of handtas te vinden is? Wordt iedereen die met voedsel-

productie bezig is dan bereikt via een eigen agrarisch televisiekanaal, met een aantal geregelde programma's die door het NGVA worden gemaakt? Met reclameblokken en populaire rubrieken zoals 'So you think you can grow fish' of 'De kweker draait door'? Of is informatie verspreiden door middel van alleen kijken en luisteren dan verleden tijd en is de televisie dan vervangen door iets anders waar we elke dag uren ... in zitten? En informatie ook kunnen ruiken, proeven en voelen? Iets waar we volkomen in opgaan? Bestaat er dan de mogelijkheid om ons brein rechtstreeks met een soort super server te verbinden, om informatie razendsnel af te tappen en aan ons brein toe te voegen, inclusief beelden, geur, smaak en gevoel? Waarschijnlijk draadloos? En hoe levert de redactiecommissie van het NGVA van de toekomst dan de informatie aan de server?

"Aarde aan van der Heijden: onmiddellijk terugkeren!"

De opmaak, druk en verzending van Aquacultuur

Door Peter G.M. van der Heijden

In de rubriek 'Terugblik' heeft u kunnen lezen dat Aquacultuur sinds 1991 door Visserijnieuws BV, gevestigd in Urk, wordt uitgegeven. Het proces is als volgt: als de stukken en foto's door de hoofdredacteur zijn verzameld en aangeleverd maakt Mierande Weerstand-Visser (GBU Grafici) in Urk van het ruwe materiaal een samenhangend en goed ogend tijdschrift. Na laatste correcties en aanpassingen wordt het blad door GBU Grafici gedrukt. Vervolgens verzorgt GBU ook de verpakking en verzending.

In bijgaande fotocollage stellen de medewerkers van Visserijnieuws /GBU die hierbij een rol spelen zich aan u voor. Aan dit team is het uiteindelijk te danken dat dit blad elke twee maanden op uw deurmat valt.